

ROZHODNUTÍ KOMISE

ze dne 5. dubna 2005

o žádosti o odchylku podle bodu 2 písm. b) přílohy III a článku 9 směrnice Rady 91/676/EHS o ochraně vod před znečištěním dusičnany ze zemědělských zdrojů

(oznámeno pod číslem K(2005) 1032)

(Pouze dánské znění je závazné)

(2005/294/ES)

KOMISE EVROPSKÝCH SPOLEČENSTVÍ,

s ohledem na Smlouvu o založení Evropského společenství,

s ohledem na směrnici Rady 91/676/EHS ze dne 12. prosince 1991 o ochraně vod před znečištěním dusičnany ze zemědělských zdrojů⁽¹⁾, a zejména na bod 2 písm. b) přílohy III uvedené směrnice,

vzhledem k těmto důvodům:

- (1) Množství statkových hnojiv, které členský stát zamýšlí použít na hektar za rok a které se liší od množství stanoveného v bodu 2 přílohy III a bodu 2 písm. a) přílohy III směrnice 91/676/EHS, musí být určeno tak, aby neohrozilo dosažení cílů stanovených v článku 1 uvedené směrnice, a musí být oprávněné na základě objektivních kritérií, jakými jsou v tomto případě např. dlouhá vegetační období a plodiny s vysokou spotřebou dusíku.
- (2) Dne 18. listopadu 2002 přijala Komise rozhodnutí 2002/915/ES⁽²⁾ o žádosti o odchylku podle bodu 2 písm. b) přílohy III a článku 9 směrnice 91/676/EHS. Odchylka platila v rámci dánského akčního programu přijatého pro období 1999 až 2003 a platného do dne 1. srpna 2004. Umožnila používání statkových hnojiv s obsahem dusíku až do 230 kg na hektar za rok v určitých podnicích zabývajících se chovem skotu.
- (3) Dne 8. ledna 2004 požádalo Dánsko o prodloužení odchylky. Tato žádost byla doplněna technickými dokumenty ze dne 2. února 2004, 2. dubna 2004, 23. dubna 2004, 14. června 2004, 2. srpna 2004, 14. září 2004 a 4. října 2004.
- (4) Dánské právní předpisy, jejichž prostřednictvím se provádí směrnice 91/676/EHS, mohou být považovány za právní předpisy v souladu se směrnicí a jejich ustanovení se použijí rovněž pro oznámenou odchylku.

- (5) V prosinci 2003 uzavřelo Dánsko hodnocení svého druhého akčního plánu zaměřeného na vodní prostředí, které ukázalo, že bylo dosaženo cíle snížení vyluhování dusičnanů o 48 % během let 1985 až 2003.
- (6) Dánský parlament schválil třetí dánský akční plán zaměřený na vodní prostředí pro období 2005 až 2015 a stanovil jím cíle pro další snížení vyluhování dusičnanů o 13 % během let 2005 až 2015 a snížení nadbytku fosforečnanu o 50 %.
- (7) V souladu s článkem 5 směrnice 91/676/EHS připravilo Dánsko akční programy k dosažení cíle stanoveného v uvedené směrnici, podle kterého činí nejvyšší možný obsah dusičnanů v podzemních vodách 50 mg/l.
- (8) Výsledky monitorování a kontrol ukazují, že v období 2002 až 2003 pod odchylku stanovenou v rozhodnutí 2002/915/EHS spadalo 1 845 podniků zabývajících se chovem skotu, 213 617 jednotek živočišné výroby a 123 068 hektarů, což odpovídá 4 %, 11 %, popř. 5 % jejich celkového počtu v Dánsku.
- (9) Výpočty velikosti vyluhování dusičnanů založené na šetřeních a rozborech živin v zemědělských povodích a na referenčních místech s písčitými a jílovitými půdami ukazují, že v letech 1990 až 2003 bylo vyluhování dusičnanů sníženo o 42 % v jílovitých půdách a o 52 % v písčitých půdách. Toto snížení je potvrzeno pro období 2002 až 2003.
- (10) Trendová analýza stanovené koncentrace dusičnanů ve vodě opouštějící kořenové zóny ukazuje, že se plynule snížila a nyní se blíží 50 mg/l, s ročním snížením o 3,1 a 6,1 mg/l pro jílovité, popř. písčité půdy. Koncentrace dusičnanů v řekách v zemědělských povodích se v letech 1990 až 2003 snížila o 29 %. V roce 2003 byla průměrná koncentrace dusičnanů ve vrchních podzemních vodách v písčitých i jílovitých půdách pod 50 mg/l.

⁽¹⁾ Úř. věst. L 375, 31.12.1991, s. 1. Směrnice ve znění nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 1882/2003 (Úř. věst. L 284, 31.10.2003, s. 1).

⁽²⁾ Úř. věst. L 319, 23.11.2002, s. 24.

- (11) Po přezkoumání žádosti Dánska a zejména s ohledem na zkušenosti s odchylkou stanovenou v rozhodnutí 2002/915/ES se Komise domnívá, že používání statkových hnojiv v množství 230 kg dusičnanů na hektar za rok, jak jej zamýšlí Dánsko, neohroží dosažení cílů směrnice 91/676/EHS, pokud budou splněny určité přísné podmínky.
- (12) Toto rozhodnutí se použije v rámci dánského akčního programu přijatého pro období 2004 až 2007.
- (13) Použitelnost rozhodnutí 2002/915/ES skončila dnem 1. srpna 2004. S ohledem na zkušenosti získané v rámci tohoto rozhodnutí a za účelem zajištění, aby dotčení chovatelé skotu mohli dále využívat této odchylky, je vhodné, aby se toto rozhodnutí použilo ode dne 2. srpna 2004.
- (14) Opatření tohoto rozhodnutí jsou v souladu se stanoviskem výboru zřízeného podle článku 9 směrnice 91/676/EHS,

PŘIJALA TOTO ROZHODNUTÍ:

Článek 1

Dánská žádost předložená v dopise ze dne 8. ledna 2004, kterým Dánsko požádalo Komisi o povolení odchylky podle bodu 2 písm. b) přílohy III směrnice 91/676/EHS, se schvaluje za níže uvedených podmínek.

Článek 2

Definice

Pro účely tohoto rozhodnutí platí následující definice:

- a) „farmami zabývajících se chovem skotu“ se rozumí podniky s více než třemi velkými dobytčími jednotkami, z nichž alespoň dvě třetiny tvoří skot;
- b) „trávou“ se rozumí trvalé nebo dočasné travinné porosty (obecně se za dočasné považuje doba kratší než čtyři roky);
- c) „plodinami, pod které se seje tráva“ se rozumí obiloviny na siláž, kukuřice na siláž a/nebo jarní ječmen, pod které se seje před (u kukuřice) nebo po sklizni tráva, která slouží jako travní pokrývná mezplodina pro biologické zachycení reziduí dusíku během zimy;
- d) „řepou“ se rozumí krmná řepa.

Článek 3

Oblast působnosti

Tato odchylka platí individuálně a za podmínek uvedených v článcích 4 až 6 pro farmy zabývajících se chovem skotu, kde

se při střídání plodin z více jak 70 % střídají plodiny se zvláštní spotřebou dusíku a s dlouhým vegetačním obdobím.

Článek 4

Každoroční žádost o povolení a závazek

1. Chovatelé skotu každoročně předloží žádost o povolení odchylky příslušným orgánům.
2. Spolu s každoroční žádostí se písemně zavazují k plnění podmínek stanovených v článcích 5 a 6.

Článek 5

Používání statkových a jiných hnojiv

Množství statkových hnojiv vpravených každoročně do půdy na farmách zabývajících se chovem skotu, včetně množství vpraveného samotnými zvířaty, nesmí přesáhnout množství obsahující 230 kg dusíku podle těchto podmínek:

- a) celkový přísun dusíku musí splňovat nároky posuzované plodiny na živiny a na jejich dodávku z půdy, přičemž míra hnojení je pevně stanovena na hodnotu 10 % pod optimální ekonomickou úroveň;
- b) pro každou farmu musí být zpracován plán hnojení a vedena jeho evidence. Plány střídání plodin pro období ode dne 1. srpna do dne 31. března následujícího roku musejí být orgánům předloženy nejpozději do dne 1. září. Tyto plány, které se vztahují na celé uvedené období, musejí být doplněny informacemi o očekávaném použití statkových a dusíkatých hnojiv a předloženy orgánům do dne 21. dubna. Plány střídání plodin musejí přesně vymezit travu, travní pokrývné mezplodiny, řepy a jiné plodiny, pod které se seje tráva. Plány hnojení musejí uvádět odhadovanou potřebu použití dusíku a fosforu, přičemž použití dusíku se pevně stanoví na hodnotu 10 % pod ekonomickým optimem. Rovněž musejí přesně uvádět druh hnojiva, které bude použito (např. statková hnojiva, odpadní produkty, chemická hnojiva), a obsahovat situační náčrt umístění jednotlivých polí. Tyto plány musejí být aktualizovány nejpozději sedm dní po provedení jakékoliv změny v zemědělských postupech, aby se zajistil soulad plánů a skutečných zemědělských postupů. Evidence hnojení musí být každoročně předkládána příslušnému orgánu. Tyto předpisy musejí být stanoveny ve vládních nařízeních;

- c) každá farma zabývajících se chovem skotu musí spolu s každoroční žádostí předložit evidenci hnojení a akceptovat, že u ní může být provedena námtková kontrola;

- d) za účelem správného hnojení bude každý chovatel skotu, kterému se povolí odchylka, provádět periodické analýzy dusíku a fosforu v půdě (nejméně každé tři roky na 5 ha půdy);
- e) statková hnojiva se nebudou rozmetat na podzim před osevem trávy a po orbě budou pěstovány plodiny s vysokou spotřebou dusíku.

Článek 6

Pokryv půdy

1. Na 70 nebo více procentech plošné výměry vhodné pro použití statkových hnojiv v dotyčném podniku zabývajícím se chovem skotu se vyseje tráva, travní pokrývné meziplodiny nebo řepa a další plodiny, pod které se seje tráva s nízkým potenciálem vyluhování dusičnanů.
2. Travní pokrývné meziplodiny se nebudou zaorávat před 1. březnem, aby se zajistil stálý rostlinný pokrýv orné oblasti, aby se podvázaly podzimní úniky dusičnanů do podorníční vrstvy půdy a aby se omezily zimní úniky.
3. Dočasné travinné porosty se budou orat na jaře.
4. Střídání plodin nezahrnuje žádné luštěniny nebo jiné plodiny, které vážou atmosférický dusík. To však neplatí pro jetel v travinných porostech s méně než 50 % jetele, ani pro ječmen/hrách, pod který se seje tráva.

Článek 7

Monitorování

1. Každoročně se aktualizují a předají Komisi dvě mapy zachycující v jednotlivých obcích Dánska procentuální podíl farem zabývajících se chovem skotu a zemědělské půdy, na které se vztahuje odchylka. Poprvé budou mapy předloženy v posledním čtvrtletí roku 2005.
2. V rámci národního monitorovacího programu pro zemědělská povodí, který zahrnuje přibližně 4 500 ha půdy, se vykonají šetření a průběžné rozborů živin. Referenční místa budou vybrána na písčitéch a jílovitých půdách.
3. Šetření a průběžné rozborů živin poskytnou údaje o místním využívání půdy, střídání plodin a postupech na farmách zabývajících se chovem skotu. Tyto údaje se mohou

použít pro modelové výpočty velikosti vyluhování dusičnanů z polí, na kterých se podle vědeckých zásad použije na hektar a za rok až 230 kg dusíku obsaženého ve statkových hnojivech.

4. Aby se prověřilo, zda odchylka neohroží cíl národního akčního programu a směrnice, bude se udržovat síť odběrů vzorků z půdní vody, z řek a z mělké podzemní vody v místech určených jako monitorovací místa zemědělských povodí v souladu s národním monitorovacím programem, aby se zjistily údaje o obsahu dusičnanů ve vodě opouštějící kořenovou zónu a vtékající do systému podzemní vody.

Článek 8

Podávání zpráv

1. Výsledky monitorování se každý rok předají Komisi spolu se stručnou zprávou o postupech hodnocení (kontroly na úrovních farem zabývajících se chovem skotu) a o vývoji jakosti vody (na základě monitorování vyluhování z kořenové zóny, monitorování jakosti povrchové/podzemní vody a modelových výpočtů). Na základě prvotního posouzení budou první výsledky předány do října 2005, druhá zpráva do října 2006 a třetí zpráva do června 2008.
2. K takto dosaženým výsledkům přihlédne Komise při konečné nové žádosti dánských orgánů o povolení odchylky, jež bude posouzena podle postupu stanoveného v článku 9 směrnice 91/676/EHS.

Článek 9

Platnost

Tato odchylka se použije ode dne 2. srpna 2004. Její použitelnost končí dnem 31. července 2008.

Článek 10

Toto rozhodnutí je určeno Dánskému království.

V Bruselu dne 5. dubna 2005.

Za Komisi
Stavros DIMAS
člen Komise